

สภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปี ของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Current Conditions In The Annual Action Plan

Of Southeast Asia University

นางสาวปรียนันท์ ศรีรัตน์มงคล¹ และ เพ็ญศรี ฉิรินัง²

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

19/1 ถนนเพชรเกษม แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160

Email: sratmongkon@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

19/1 ถนนเพชรเกษม แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160

Email: pensri.perth@yahoo.com

บทคัดย่อ: การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาสภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์และ 2)แสวงหาแนวทางและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กลุ่มประชากรซึ่งเป็นบุคลากรมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ จำนวน 38 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดของบุคลากรเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอน พบว่า ทั้ง 6 ขั้นตอน โดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และแนวทางและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ภาพรวมสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยมีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนที่เกิดขึ้นภายใน ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากงบประมาณ นโยบายของผู้บริหาร และบุคลากรที่รับผิดชอบงานแผน ดังนั้นควรมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ที่มีผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น ควรกำหนดนโยบายของผู้บริหารที่ชัดเจน

คำสำคัญ: การวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์, ขั้นตอนการวางแผน, และการดำเนินงานตามแผน

Abstract: The purposes of this study are 1) to study the current conditions to set the annual action plan of South-East Asia university and 2) to obtain the guidance and suggestions for setting the annual action plan of South-East Asia university. and the population data were collected from the 38 staffs of South-East Asia university. The results of this research found that for each step of annual action plan process of South-East Asia university, the planning staffs have strongly agreed with current conditions in all of each step of annual action plan process including preparation, current conditions and problem analysis, annual action plan For overview of plan process, the planning staffs have strongly agreed with current conditions in overall annual action plan process of South-East Asia university. The suggestion of the annual action plan process of South-East Asia

university can be concluded that the problems of annual action plan operation are caused by budgets administrators' policies and the planning staffs.

Thus it is necessary to study additional the SWOT analysis of the impact factors of Southeast Asia university and the administrators' policies must be clarified.

Keywords: Annual implementation plan of the Southeast Asia University, the planning process, and the plan implementation.

1. บทนำ

การวางแผนเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการบริหาร และพัฒนาการศึกษาของมหาวิทยาลัยจากความสำเร็จของการวางแผนการศึกษาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยมีการวางแผนการจัดการและพัฒนาการศึกษามาโดยตลอด สำหรับการจัดทำเอกสารแผน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 และได้มีการพัฒนากรอบแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะ 5 ปี เป็นหลัก แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดที่สำคัญ คือ ช่วงระยะเวลาของแผน 5 ปี นั้น ไม่สอดคล้องกับธรรมชาติของพัฒนาการและการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2530 จึงได้ริเริ่มให้มีการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับแรก (พ.ศ.2533-2547) ขึ้น โดยเจตนาสำคัญที่จะให้มีการจัดทำแผนรุกไปสู่อนาคต เพื่อให้อุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมสภาพสังคมที่พึงประสงค์ และสอดคล้องทันต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ของประเทศ และให้เป็นแผนแม่บทกำกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะ 5 ปี รวม 3 แผน คือ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ถึงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) แผนอุดมศึกษาระยะยาวฉบับแรก ได้สิ้นสุดลงแล้วเมื่อปี 2547 มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ได้นำแผนพัฒนา ฯ ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย ในช่วงที่ผ่านมา และเมื่อกระทรวงศึกษาธิการเห็นความสำคัญของการจัดทำกรอบแผนอุดมศึกษา 15 ปี

ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) ขึ้น ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการอุดมศึกษา และความร่วมมือกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมถึงคณะกรรมการดำเนินงานนโยบายและแผน คณะอนุกรรมการทำงานสื่อมวลชน ผู้นำชุมชนและท้องถิ่น การจัดทำกรอบแผนฯ ฉบับนี้ ได้เน้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการระดมความคิดเห็นจากหลายฝ่าย โดยมีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การระดมสมองฝ่ายการประชุมสัมมนา การประชุมโต๊ะกลม และเวทีสาธารณะ รวมทั้งการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม และได้มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหลายฝ่าย และจัดทำเป็นกรอบแผนฯ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดทำกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) นี้ขึ้น เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความตระหนักในสภาพปัญหาอุดมศึกษาของประเทศ และความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศ โดยมีกรอบทิศทางและแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนร่วมกัน เพื่อให้ระบบอุดมศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญและสนับสนุนการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ต่อไป นอกจากนี้กรอบแผนอุดมศึกษาฉบับนี้ จะเป็นแผนที่นำทางของระบบอุดมศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์เห็นสมควรที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสถาบันไปจนถึงแผนปฏิบัติงานประจำปี อันจะทำให้เกิดเอกภาพในระบบอุดมศึกษาของชาติในระยะยาว การที่มหาวิทยาลัยจะสามารถบริหารและจัดการมหาวิทยาลัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น วิธีการที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งคือ การให้มหาวิทยาลัยจัดทำแผน เพราะกระบวนการวางแผนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารอยู่แล้ว ประกอบกับมีนักการ

ศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผน [1]

จากแนวคิดและหลักการสำคัญที่ได้กล่าวมาจะเห็นว่า การวางแผนมีความสำคัญอย่างมากต่อการกำหนดอนาคตหรือทิศทางในการพัฒนาขององค์การและการมีส่วนร่วมในการวางแผนมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์การ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการวางแผนและบริหารแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยและเป็นประโยชน์กับมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

2.2 เพื่อแสวงหาแนวทางและข้อเสนอแนะในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาสภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ประจำปีการศึกษา 2554 ตามขั้นตอนการวางแผน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการวางแผน
- ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา
- ขั้นที่ 3 ขั้นกำหนดหรือจัดทำแผน
- ขั้นที่ 4 ขั้นจัดทำรายละเอียดของแผน
- ขั้นที่ 5 ขั้นนำแผนไปปฏิบัติ
- ขั้นที่ 6 ขั้นติดตามประเมินผลและปรับแผน

3.2 ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา

กลุ่มประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ บุคลากรมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ จำนวน 38 คน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. คณบดี จำนวน 3 คน
2. ผู้อำนวยการ จำนวน 12 คน

3. ผู้ที่ได้รับมอบหมายจำนวน 4 คน

4. ผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีจำนวน 19 คน เป็นผู้รับผิดชอบและปฏิบัติงานของส่วนคณะวิชา สำนัก และศูนย์

4. ทบทวนวรรณกรรม

4.1 แนวคิดและทฤษฎีการวางแผน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเสนอโดย ลูเธอร์ กุลิค [2] คือ POSDCORB มีการวางแผน (Planning) เป็นภารกิจแรกต่อด้วยการจัดโครงสร้างการบริหาร (Organizing) การบริหารเกี่ยวกับบุคคล (Staffing) การวินิจฉัยสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Co-ordinating) การเสนอรายงาน (Reporting) และการบริหารงานเกี่ยวกับงบประมาณ (Budgeting) กระบวนการนี้ได้รับการกล่าวถึงและอ้างอิงมากที่สุดไม่ว่าจะเป็นการบริหารด้านรัฐกิจและหรือธุรกิจก็ตาม วูล์ฟ เคย์เซอร์ และ เออร์เนอร์ [3] ได้กล่าวถึง ภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารองค์การ 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดโครงสร้าง การบริหาร การลงมือปฏิบัติ และการควบคุม ฮิตส์ และกัลเลท [4] ได้เน้นถึงภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารองค์การ ในทำนองเดียวกันกล่าวคือ ประกอบด้วยภารกิจหลัก 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดโครงสร้างการบริหาร การสร้างแรงจูงใจและการควบคุม ในปัจจุบันการวางแผนใช้กันอย่างแพร่หลายแม้กระทั่งในชีวิตประจำวันจนอาจกล่าวได้ว่า การวางแผนคือชีวิตและความเจริญก้าวหน้าของทุกคนและหน่วยงาน (ประชุม รอดประเสริฐ, อ้างถึงใน ประสงค์ ทักษิณ, 2530 : 36) ธงชัย สันติวงษ์ [5] ได้เสนอแนวคิดการวางแผนเชิงกลยุทธ์ : แนวคิดและการปฏิบัติ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ หรือคำที่มาจากภาษาอังกฤษว่า Strategic Planning นั้น ขอบเขตความหมายคงจะใกล้เคียงกับคำที่นิยมใช้กันมานานอีก 2 คำ คือ การวางแผนกิจการ (Corporate Planning) และนโยบายธุรกิจ (Business Policy)

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (2533) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการวางแผนของสถานศึกษาเอกชนสายสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 85 คน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 42 คน ได้ผลปรากฏว่า โรงเรียนไม่มีหน่วยงานวางแผนโดยเฉพาะ มีการจัดเตรียมบุคลากรก่อนการปฏิบัติงานและมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตามโครงการ ปัญหาส่วนใหญ่คือขั้นเตรียมการก่อนการวางแผน มีความต้องการให้มีการจัดอบรมสัมมนาผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการวางแผนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

เจษฎา บุญรัตน์ (2539) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานและความต้องการสำหรับการวางแผนการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักมิสซัง คาทอลิก เชียงใหม่ ได้ศึกษาจากกลุ่มประชากร ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร 23 คน และผู้ช่วยผู้บริหารอีก 56 คน รวมทั้งสิ้น 79 คน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ได้รับความรู้ด้านการวางแผนการศึกษาด้วยตนเองและจากการเข้ารับการอบรมสัมมนาเป็นครั้งคราว แต่มีการปฏิบัติมากในขั้นเตรียมการก่อนการวางแผน ขั้นวางแผน และขั้นปฏิบัติตามแผน และปัญหาความต้องการคือต้องการให้มีคณะที่ปรึกษาที่มีความรู้ความชำนาญในการวางแผน และช่วยแนะนำงานด้วยการวางแผนการศึกษาให้เป็นไปในแนวเดียวกัน

สมภพ ทิพย์เวียง (2535) ได้ศึกษาการวางแผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่าสภาพการวางแผนพัฒนาการศึกษา 4 แผนงาน คือ แผนงานบริหารการศึกษา แผนงานจัดการศึกษา แผนงานกิจการนักเรียน และแผนงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติมากทุกแผน แต่มีข้อจำกัดและอุปสรรคของการวางแผน ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอ ระบบข้อมูลไม่ทันสมัย การรวบรวมข้อมูลไม่ถี่ เวลาในการจัดทำแผนมีน้อย บุคลากร

ขาดประสบการณ์และขาดความกระตือรือร้นแผนงาน
ซ้ำซ้อนและขาดอิสระในการทำงาน

จำลอง นนทพัล (2539) ได้ศึกษาการวางแผนปฏิบัติการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษาอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการวางแผนปฏิบัติการในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูสายปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กพบว่า สภาพการปฏิบัติงานด้านการวางแผน การดำเนินการตามแผน และการประเมินผล มีการปฏิบัติปานกลาง ส่วนการประเมินผลมีการปฏิบัติน้อย และปัญหาที่พบ ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของแผน การขาดแคลนงบประมาณ ประเมินผลไม่เป็นระบบและขาดเครื่องมือในการประเมินผล สำหรับแนวทางแก้ไข ได้แก่ การประชุมอบรมให้ความรู้การจัดสรรงบประมาณ และการกำกับดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจัง

สิรินันท์ ศรีวีระสกุล (2540) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของบุคลากร โรงเรียนปริมัสสโรยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเห็นว่าโรงเรียนปริมัสสโรยแยลส์วิทยาลัยในสภาพปัจจุบัน ยังขาดความร่วมมือจากบุคลากรในบางฝ่ายการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนมาจากบุคคลบางกลุ่ม คนกลุ่มใหญ่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนและไม่มีส่วนร่วมเท่าที่ควร ทำให้เกิดปัญหาในการทำงาน เช่น งานไม่สำเร็จตามแผน งานซ้ำซ้อน ขาดการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาอย่างจริงจัง การละเลยเพิกเฉยต่องานที่รับผิดชอบ โดยศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วม และความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ในปีการศึกษา 2539 ตามขั้นตอนการวางแผน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการวางแผน ขั้นวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา ขั้นกำหนดหรือจัดทำแผนขั้นจัดทำรายละเอียดของแผน ขั้นนำแผนไปปฏิบัติ และขั้นติดตามประเมินผล และปรับแผน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

สภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากรในขั้นตอนต่างๆ นั้น มีน้อย และความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของบุคลากรปานกลาง จึงพิจารณาประเด็นสำคัญที่มีผลต่อแนวทางเข้ามามีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผนการศึกษา โดยมีการพัฒนาบุคลากรให้ความรู้เรื่องการวางแผนแก่บุคลากร กำหนดบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนในบุคลากรระดับต่างๆ ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้นำในการวางแผน จัดตั้งหน่วยงานวางแผน จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศและกำหนดนโยบาย สนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคลากรในระดับต่างๆ ขึ้น

มานิตย์ สิทธิราช (2532) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามกระบวนการวางแผนปฏิบัติการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กรมสามัญศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาจากประชากร ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานแผนงานโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 86 คน จาก 6 โรงเรียน ผลของการศึกษาพบว่า ทั้งขั้นเตรียมการวางแผน ขั้นจัดทำแผน ขั้นปฏิบัติตามแผน และขั้นติดตามควบคุมการประเมินผล ได้มีการจัดระบบสารสนเทศ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาวิเคราะห์แผนงาน ประชาสัมพันธ์แผนปฏิบัติการ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือและปฏิทินปฏิบัติงาน และกำหนดแผนควบคุมงาน ติดตามความก้าวหน้าการปฏิบัติงาน ซึ่งทั้งหมดได้ปฏิบัติปานกลาง ส่วนปัญหาที่พบ ได้แก่ บุคลากรมีไม่เพียงพอ ไม่เห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือน้อย งบประมาณล่าช้า อีกทั้งมีการนำข้อมูลที่เป็นปัญหา ในการปฏิบัติงาน มาปรับปรุงแผนงานโครงการน้อยมาก

การวางแผนกลยุทธ์ มีผู้ได้ศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ณรงค์ คูพิพัฒน์ (2542) ได้ศึกษาสภาพการวางแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปีของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงรายพบว่า สภาพการวางแผนพัฒนาการศึกษารองเรียนในด้านต่างๆ นั้น ด้านการเตรียมการวางแผน ขั้นการจัดองค์กรการวางแผนพบว่า

การกำหนดภารกิจการจัดทำแผนประเภทต่างๆโรงเรียนได้กำหนดไว้ ส่วนด้านการติดตามและประเมินผลและกระบวนการวางแผนในโรงเรียน ส่วนมากมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายแผนงานและนโยบายเป็นส่วนน้อย ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการ และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี พบว่าทุกโรงเรียนได้มีการดำเนินการจัดทำครบทุกโรงเรียน

สายพิน สุภาแสน (2542) ได้ศึกษาการวางแผนการศึกษาของโรงเรียนรัตนาวุธวิทยา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าด้านข้อมูลไม่มีครูที่รับผิดชอบในฝ่ายปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านสภาพการวางแผน จากการศึกษาพบว่าข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนส่วนใหญ่ได้จากการเข้าร่วมประชุมประจำเดือนด้านการปฏิบัติตามแผนงานปรากฏว่ามีกรปฏิบัติเกือบทุกโครงการที่ระบุในแผน ด้านการประเมินโครงการ ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการหลังเสร็จสิ้นโครงการและมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาคือ ต้องการให้โรงเรียนจัดฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาให้คณะครู

การวางแผนพัฒนาสถานศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรีนรู (2546) ได้กล่าวถึงกระบวนการทำงานในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนไว้ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพการณ์ ทั้งสภาพการณ์ทั่วไปและสภาพการณ์เฉพาะและการจัดวางทิศทางของโรงเรียน ซึ่งในการจัดวางหรือกำหนดทิศทางของโรงเรียนนั้น

พงศ์พันธุ์ ไชยวัฒน์ (2550) ได้ให้แนวทางไว้ว่าการจัดวางทิศทางองค์กรนั้นเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ ในการกำหนดวิสัยทัศน์นั้นให้สังเคราะห์จากคำอธิบายมาตรฐานที่ยกระดับคุณภาพนำมาเขียนใหม่ให้กะทัดรัด ชัดเจน คลอบคลุมและเข้าใจตรงกัน สำหรับการกำหนดพันธกิจนั้นเนื่องจากมาตรฐานการศึกษามี 4 ด้านการจัดทำพันธกิจก็ควรให้สอดคล้อง ดังเช่น ถ้าสถานภาพของโรงเรียนอยู่ในตำแหน่ง ดาเวรูง ก็กำหนดพันธกิจทั้ง 4

ด้าน กลยุทธ์ที่จะกำหนดนั้น มีระดับของกลยุทธ์อยู่ 3 ระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับแผนงาน กลยุทธ์ระดับโครงการและในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จนั้นให้นำเกณฑ์ระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ที่จะพัฒนามากำหนดเป็นภาพความสำเร็จ ทั้งนี้ในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ ได้เสนอแนวคิดในการทำงานในลักษณะเชิงระบบไว้

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งเป็นบุคลากร มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ จำนวน 38 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามผู้วิจัยที่สร้างขึ้น

5.3 วิธีการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยประสานงานกับคณบดี ผู้อำนวยการ และผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

5.4.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของสภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปี ของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ โดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปี ของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด สรุปประเด็น

6. ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประชากรตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนใหญ่จะเป็น

เพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 73.7 และประสบการณ์ในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี มากกว่า 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.2

2. ความคิดเห็นของสภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปี ของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ขั้นตอนการดำเนินการ	μ	σ	แปลความ
1.ขั้นเตรียมการวางแผน	3.97	.606	เห็นด้วยมาก
2.ขั้นวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา	3.76	.742	เห็นด้วยมาก
3.ขั้นกำหนดแผนหรือจัดทำแผน	4.05	.510	เห็นด้วยมาก
4.ขั้นจัดทำรายละเอียดของแผน	3.90	.646	เห็นด้วยมาก
5.ขั้นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ	3.68	.665	เห็นด้วยมาก
6.ขั้นติดตามประเมินผลและปรับแผน	3.76	.907	เห็นด้วยมาก
รวม	3.85	0.679	เห็นด้วยมาก

จากตาราง พบว่า การดำเนินการทั้ง 6 ขั้นตอน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปีอย่างเป็นรูปธรรม และมีความเข้าใจในการทำแผนมากขึ้น ใส่ใจการดำเนินงานตามแผนมากขึ้นเพราะมีผลต่อระบบงาน ระบบงบประมาณของหน่วยงานและการประกันคุณภาพการศึกษาแต่จุดที่ควรพัฒนามากยิ่งขึ้น คือผู้บริหารตั้งแต่ระดับอธิการบดีถึงคณบดีและผู้อำนวยการควรให้ความสำคัญที่จะช่วยระดมกำลังสมองในการยกร่างแผนยุทธศาสตร์ที่เป็นยุทธศาสตร์

เพื่อการพัฒนาที่เป็นของมหาวิทยาลัยอย่างแท้จริง มิใช่เพียงทำตามขั้นตอนให้ผ่านไปเท่านั้นและช่วยกันนำแผนยุทธศาสตร์ที่ได้ไปทอนเป็นแผนปีแต่ละปี เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายแต่ ณ ขณะนี้ ผู้บริหารบางท่านมิได้ให้ความสำคัญต่อการทำแผน และการดำเนินงานตามแผนเท่าที่ควร เพียงมอบหมายให้ผู้ปฏิบัติการเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งจะเป็อุปสรรคต่อความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยในภาพรวม

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปี ของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการวางแผน ผู้บริหารที่มีมุมมองที่ต่างกัน พบว่า บางหน่วยงานไม่มีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี เพราะมีบุคลากรในหน่วยงานน้อยจึงมอบหมายบุคคลเดิมดำเนินการจัดทำโดยตลอด โดยมีการติดตามและควบคุมแผนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา ผู้บริหารต่างมีมุมมองที่ตรงกัน พบว่า การจัดทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา โดยแต่ละหน่วยงานได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากผลการดำเนินงานของแผนปฏิบัติงานประจำปีจากปีที่ผ่านมา ได้นำมาทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาและสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี

ขั้นที่ 3 ขั้นกำหนดหรือจัดทำแผน ผู้บริหารต่างมีมุมมองที่ตรงกัน พบว่า มหาวิทยาลัย จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในมหาวิทยาลัยทั้งผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย อันนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลและนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจของมหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 4 ขั้นจัดทำรายละเอียดของแผน ผู้บริหารต่างมีมุมมองที่ตรงกัน พบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองแผนและงบประมาณ เพื่อพิจารณากำหนดกรอบแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัย กรอบ

แผนพัฒนาอุดมศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา กลั่นกรองร่างแผนดำเนินงานและงบประมาณโครงการ/กิจกรรมทั้งหมดที่ได้กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงประโยชน์ ความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันของมหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 5 ขั้นนำแผนไปปฏิบัติ ผู้บริหารต่างมีมุมมองที่ตรงกัน พบว่า ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนที่เกิดขึ้นภายใน ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากงบประมาณ และวิธีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี บุคลากรผู้รับผิดชอบงานแผนมีความรู้ความสามารถและความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีไม่เพียงพอ บางหน่วยงานมีบุคลากรไม่เพียงพอ คนเดียวรับผิดชอบงานหลายอย่าง และหลายโครงการ

ขั้นที่ 6 ขั้นติดตามประเมินผลและปรับแผน ผู้บริหารต่างมีมุมมองที่ตรงกัน พบว่า มีการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมและนำผลการประเมินเข้าพิจารณาในที่ประชุม เป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยการเปรียบเทียบผลของตัวชี้วัดการดำเนินงานตามแผนโครงการ/กิจกรรมกับค่าเป้าหมาย และส่วนใหญ่มีการประเมินผลการดำเนินงานหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ ผลการประเมินแผนปฏิบัติงานใช้ในการปรับปรุงโครงการ/กิจกรรม การประเมินผลการปฏิบัติงานมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน หาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น และนำไปปรับปรุงแผนปฏิบัติงานประจำปีในปีถัดไป

7. อภิปรายผล

7.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการศึกษาที่มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจากผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ประชากรจะเป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท เคยศึกษาทฤษฎีการวางแผนและเคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผน ซึ่งเป็นไปตามหลักการที่ว่าผู้ที่ปฏิบัติ

หน้าที่หรือรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนเป็นอย่างดี ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยมีการวางแผนการจัดการและพัฒนาการศึกษา มาโดยตลอด อย่างมีประสิทธิภาพโดยโครงการนี้เริ่มในช่วงของแผนพัฒนาการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 และได้มีการพัฒนารอบแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะ 5 ปี สุนีย์ จันทนาวัฒน์ [15] สภาพการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย

7.2 ความคิดเห็นของสภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

จากการศึกษาทั้ง 6 ขั้นตอนของการวางแผนพบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัย โดยส่วนรวมมีสภาพการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก แสดงว่าแผนมีคุณภาพอยู่ในระดับสูงและมีความน่าเชื่อถือพอสมควร อย่างไรก็ตามผู้ศึกษามีความเห็นว่า การวางแผนของมหาวิทยาลัยต้องมีการปรับปรุงอีกหลายด้าน โดยเฉพาะขั้นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารบางท่านมิได้ให้ความสำคัญต่อการทำแผน และการดำเนินงานตามแผนเท่าที่ควร เพียงมอบหมายให้ผู้ปฏิบัติการเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยในภาพรวม

7.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ได้ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้ จากการศึกษาพบว่า มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปีอย่างเป็นรูปธรรมมาประมาณ 5 ปีแล้ว บุคลากรมีความเข้าใจในการทำแผนมากขึ้น ใส่ใจการดำเนินงานตามแผนมากขึ้นเพราะมีผลต่อระบบงาน ระบบงบประมาณของหน่วยงานและการประกันคุณภาพการศึกษาแต่จุดที่ควรพัฒนามากยิ่งขึ้น คือผู้บริหารตั้งแต่ระดับอธิการบดีลงมาถึงคณบดีและ

ผู้อำนวยการควรให้ความสำคัญที่จะช่วยระดมกำลังสมองในการร่างแผนยุทธศาสตร์ที่เป็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่เป็นของมหาวิทยาลัยอย่างแท้จริง

7.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ มีประเด็นต่างๆ ดังนี้

7.4.1 ชั้นเตรียมการวางแผน แหล่งข้อมูลด้านสภาพปัจจุบันในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย และตัวชี้วัดร่วมกัน จึงมีความสำคัญและจำเป็นมากในการวางแผนปฏิบัติงานและถ่ายทอดแผนปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ วิธีการคัดเลือกตัวแทนเพื่อเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี พิจารณาจากบุคลากร คณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ และความเหมาะสม แต่งตั้งบุคลากรในแต่ละแผนกรับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี บางหน่วยงานมีบุคลากรในหน่วยงานน้อย จึงมีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบงานจัดทำแผนเป็นบุคคลไป แสดงให้เห็นว่าทางมหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่ให้ข้อมูลเรื่องแผนโดยเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ [16] และจากข้อพิจารณาของ สิรินันท์ ศรีวีระสกุล ที่ว่าการจัดตั้งหน่วยงานวางแผนของโรงเรียน เพื่อให้มีผู้ดำเนินงานด้านนี้อย่างชัดเจน เป็นแหล่งที่จะให้ข้อมูลข่าวสารด้านการวางแผน รวมทั้งติดตามควบคุมให้การวางแผนดำเนินไปจนบรรลุสำเร็จ

7.4.2 ชั้นวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหา ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการวางแผนในขั้นตอนที่ 2 คือขั้นวางแผน ดังที่ธงชัย สันติวงษ์ [17] ได้กล่าวว่า เป็นขั้นที่เกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ ทบทวนงานและภารกิจที่รับผิดชอบทุกลักษณะงานที่ปฏิบัติของทุกหน่วยงาน โดยวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา(Needs Assessment) ผู้บริหารแต่ละหน่วยงานได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานปีที่ผ่านมา แล้วนำมา

วิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงานเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุม เมื่อกลางปีและสิ้นปีการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเห็นด้วยกับ ผลการสรุปงานของแต่ละหน่วยงานได้เสนอ เนื่องจากมีเวลาน้อยและบางหน่วยงานสรุปผลการดำเนินงานไม่เรียบร้อย มีการศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติงานที่ระบุไว้ในแผนงานของแต่ละหน่วยงาน ความต้องการของมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ เช่น ความพร้อมของงบประมาณในการจัดการศึกษาของปีต่อไป ความพร้อมของบุคลากรต่างๆ รวมถึงความต้องการของมหาวิทยาลัยที่ได้เน้นนโยบายด้านการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้มีการศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามแผนพัฒนาระยะ 5 ปี โดยใช้แผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ได้ศึกษาถึงความ ต้องการ และการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการที่มีต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยหลายด้าน ทำให้ได้มีข้อมูลและนำไปพิจารณาในการวางแผนปฏิบัติงานต่อไป ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการวิเคราะห์สภาพปัญหา มีความจำเป็นและสำคัญมากต่อการวางแผน ดังนั้นจึงควรที่จะมีการสรุปผลการดำเนินงานภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อที่จะได้มีการร่วมเสนอแนวคิดและวิธีการสำหรับการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการชี้ชัดประเด็นปัญหาที่แท้จริงดังที่ สิรินันท์ ศรีวีระสกุล กล่าวว่า หากองค์การใดต้องเสียเวลาเป็นอย่างมากต่อการวางแผนโดยไม่คำนึงถึงปัญหาที่แท้จริงแล้ว การดำเนินงานทั้งหมดก็คือว่า ล้มเหลว และจากความคิดเห็นของ สุรพล บัวพิมพ์ ที่ได้กล่าวว่า ควรประเมินระหว่างปฏิบัติหรือครึ่งแผน จะช่วยให้มีการปรับปรุงแผน หากมีปัญหาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการประเมินจะนำไปเป็นข้อมูลป้อนเข้าในการจัดทำแผนในปีต่อไปหรือช่วงต่อไป

7.4.3 ขั้นกำหนดหรือจัดทำแผน นอกจากนี้ในการกำหนดหรือจัดทำแผนปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มีการระดมความคิดเห็นเพื่อร่วมจัดทำแผนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายของมหาวิทยาลัย โดยการสัมมนานอกสถานที่ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเพื่อ

ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายของมหาวิทยาลัย หลังจากนั้นจะมีการประชุมและอบรมภายในมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ให้แก่ผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ให้เข้าใจวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายของมหาวิทยาลัยที่ตั้งไว้ เพื่อนำไปจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีต่อไป ผู้ศึกษาเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะในการศึกษาของ สิรินันท์ ศรีวีระสกุล [18] และของ สมภพ ทิพย์เวียง ที่เห็นว่าบุคลากรที่เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาการศึกษา ควรจะได้รับการอบรมให้ความรู้ ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติในเรื่องการวางแผน ให้สามารถปฏิบัติตามการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.4.4 ขั้นจัดทำรายละเอียดของแผน ในด้านการจัดทำรายละเอียดของแผน มีการพิจารณากลับกรองกิจกรรม/โครงการทั้งหมดที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงประโยชน์ของกิจกรรม/โครงการ ความคุ้มค่าในการทำงานหรือโครงการ ความเข้าช้ช้อนกับหน่วยงานอื่นๆเมื่อมีความเข้าช้ช้อนก็จะเสนอแนะให้จัดทำร่วมกัน ความสอดคล้องกับงบประมาณที่มหาวิทยาลัยจัดให้ การประสานโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7.4.5 ขั้นนำแผนไปปฏิบัติ การนำแผนไปปฏิบัติ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนที่เกิดขึ้นภายในส่วนใหญ่มีสมาเหตุมาจากงบประมาณ และวิธีการดำเนินงาน บุคลากรที่รับผิดชอบงานแผนมีความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนไม่เพียงพอซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จำลอง นนทพิละ และสิรินันท์ ศรีวีระสกุล ที่กล่าวว่าบุคลากรผู้วางแผน ขาดความรู้ ความสามารถ ไม่มีความชำนาญโดยเฉพาะ ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าอาจเป็นเพราะผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนยังให้ความสำคัญกับการวางแผนน้อย และคิดว่าการวางแผนเป็นเรื่องของผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ บางหน่วยงานมีบุคลากรน้อย ได้รับผิดชอบงานคนเดียวหลาย

ฝ่าย และหลายโครงการ ทำให้งานหลักคืองานด้านการเรียน การสอนลดลง เพราะต้องใช้เวลาไปดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ เพราะทางฝ่ายบริหารพิจารณาตัดงบประมาณลงจากที่ทาง ฝ่ายได้ตั้งไว้ ทำให้การปฏิบัติงานไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ระยะเวลาไม่เหมาะสมในแต่ละงาน/โครงการที่จัดทำ เนื่องจากเกิดเหตุกักน้ำท่วมจึงทำให้ต้องเลื่อนเวลาการจัด งาน/โครงการ หรือต้องยกเลิกโครงการนั้นๆ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ร่วมรับผิดชอบในโครงการ การเปลี่ยนแปลงของ นโยบายของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ตัวชี้วัดไม่สามารถมาใส่ในตัวโครงการได้ ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

7.4.6 ขั้นตอนติดตามประเมินผลและปรับแผน สำหรับ ด้านการติดตามประเมินผลและปรับแผน มีการประเมินผล การปฏิบัติงาน/โครงการทุกครั้ง และส่วนใหญ่มีการ ประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน/โครงการ มีบาง งาน/โครงการที่ได้ประเมินตอนสิ้นปีการศึกษา ในการ ประเมินได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือมีการมอบหมาย ให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละงาน โดยใช้รูปแบบการประเมินเป็น แบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทำการประเมินจากผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นๆ เช่น ประเมินจากนักศึกษา อาจารย์ บุคลากร ผลของการประเมินได้นำเสนอต่อผู้บริหาร เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและ พัฒนาต่อไป หลังจากการทำแผนมาแล้วช่วงหนึ่ง ถ้ามี ข้อบกพร่องในแนวทางปฏิบัติ และหน่วยงานกลางของ มหาวิทยาลัยมีการกำหนดช่วงระยะเวลาในการให้ปรับแผน โดยให้ปรับแผนในช่วงกลางปีการศึกษา และนำผลการ ประเมินแผนปฏิบัติงานไปใช้ในการพิจารณาจัดสรร งบประมาณปีต่อไป ใช้ในการปรับปรุงงานและโครงการ การ ประเมินปัญหาและพิจารณาเป็นโครงการต่อเนื่องของปีต่อไป ประเมินระยะเวลาที่เหมาะสมในแต่ละงาน/โครงการที่จัดทำ พิจารณาการให้ความรู้แก่ผู้รับผิดชอบโครงการให้มีความรู้ มากขึ้น พิจารณาความสำคัญหรือความจำเป็นของโครงการ พิจารณาความสอดคล้องกับงบประมาณที่มหาวิทยาลัย จัดสรรให้ พิจารณาความสอดคล้องกับนโยบาย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ผลจากการศึกษา เรื่องสภาพปัจจุบันในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ของ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ชี้ให้เห็นว่าทางมหาวิทยาลัยมี ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนที่เกิดขึ้น ภายใน ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากงบประมาณ นโยบายของ ผู้บริหาร และบุคลากรที่รับผิดชอบงานแผน

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้ความกรุณาของ รอง ศาสตราจารย์ ดร.สมพร เพ็ญจันทร์ ที่ได้กรุณารับเป็น ประธานควบคุมสารนิพนธ์ ดร.ณัชพล นิลนพคุณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉิรินังอาจารย์ กรรมการ ควบคุมสารนิพนธ์ ที่ได้เอาใจใส่ในการให้คำปรึกษาแนะ แนวทางในการศึกษาวิจัย รวมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องทุก ขั้นตอน ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง และให้ข้อเสนอแนะอัน เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงสารนิพนธ์ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักนโยบายและแผน, แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย เอเชียอาคเนย์ พ.ศ. 2554-2558,มหาวิทยาลัยเอเชีย อาคเนย์, 2554.
- [2] Luther Gulick (1978), Notes on the Theory of Organization, In Jay M. Shafitz and Albert C.Hyde (Eds.) Classics of Public Administration : pp. 38-47, Moore Publishing Company Inc. Oak Park, Illinois.
- [3] Woif, Morris Philip, Keyser, Dale F.and Aurner, Robert R. (1979). Effective Communication In Business. 7th ed. Cincinnati : South-Western Publishing Co.
- [4] Hicks, Herbert G. and Gullett, C. Ray. (1981). Management. 4 th ed. New York : McGraw-Hill.

- [5] ธงชัย สันติวงษ์. (2532). การวางแผนเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- [6] เรืองชัย จรุงศิริวัฒน์. (2533). การศึกษาภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการวางแผน. ของสถานศึกษาเอกชน สายสามัญในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [7] เจษฎา บุญทวีวงศ์. (2539). สภาพการดำเนินงานและความต้องการสำหรับการวางแผนการศึกษา. ของโรงเรียนสังกัดมิสซัง คาทอลิกเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [8] สมภพ ทิพย์เวียง. (2535). การวางแผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา. สังกัดการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [9] จำลอง นนท์พละ. (2539). การวางแผนปฏิบัติการในโรงเรียนประถมศึกษา. สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [10] สิริพันธ์ ศรีวีระสกุล. (2540). การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษา. ของบุคลากร โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [11] มานิตย์ สิทธิราช. (2532). สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามกระบวนการวางแผนปฏิบัติการ. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กรมสามัญศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [12] ณรงค์ คูพิพัฒน์. (2542). สภาพการวางแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปีของโรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [13] สายพิน สุภาแสน. (2542). การวางแผนการศึกษาของโรงเรียนรัตนานี้อุทยาน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [14] พงศ์พันธุ์ ไชยวัฒน์. (2550). การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Strategic Planning) และแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา (Action Plan) ตามแนวทางการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management) ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.
- [15] สุนีย์ จันทนานุวัฒน์. (2530). การศึกษาระบบการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [16] เรืองชัย จรุงศิริวัฒน์. (2533). การศึกษาภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการวางแผน. ของสถานศึกษาเอกชน สายสามัญในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [17] ธงชัย สันติวงษ์. (2537). องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- [18] สมภพ ทิพย์เวียง. (2535). การวางแผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา. สังกัดการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์, ปีที่ X, ฉบับที่ X, MM - MM, 25XX, ISSN : XXX-XXXX

ประวัติผู้ประพันธ์

นางสาวปริญนท์ ศรีรัตน์มงคล สำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา
การตลาด จากมหาวิทยาลัยเอเชีย

อาคเนย์ พ.ศ.2547 ปัจจุบันทำงานที่มหาวิทยาลัยเอเชีย
อาคเนย์